

Gemeenteraadsverkiezing Achtkarspelen

16 maart 2022

Deelname politieke partijen

Inhoud

Inleiding.....	4
1. Registreren nieuwe politieke partijen.....	4
1.1 Overzicht van de te overleggen stukken bij registratie	4
1.2 Bestaande landelijke en plaatselijke politieke partijen.....	6
1.3 Toevoeging aan de aanduiding	6
1.4 Tijdstip registratie	6
1.5 Waarborgsom registratie.....	6
2. Kandidaatstelling	7
2.1 (Voorinlevering) kandidaatstelling	7
2.2 Overzicht van de te overleggen stukken bij de kandidaatstelling.....	7
2.3 Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV).....	7
2.4 Verklaring van instemming	8
2.5 Verklaring van ondersteuning.....	8
2.6 Waarborgsom kandidaatstelling	9
2.7 Nummering kandidatenlijsten	9
3. Uitslag.....	9
4. Disclaimer en vragen.....	12
5. Planning.....	12

Inleiding

In deze brochure is informatie opgenomen voor politieke partijen en de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om toegelaten te worden tot de gemeenteraadsverkiezing op **16 maart 2022**. U vindt onder andere informatie over de procedure met betrekking tot het registreren van nieuwe of wijzigingen in de naam van bestaande lokale politieke partijen, de kandidaatstelling en de uitslag van de stemming. Ook is een kalender opgenomen met belangrijke data in aanloop naar de verkiezing.

1. Registreren nieuwe politieke partijen

Nieuwe lokale politieke partijen die onder een bepaalde naam (in de wet heet dit: aanduiding) aan de gemeenteraadsverkiezing op **16 maart 2022** willen deelnemen en die niet geregistreerd zijn in het register voor de Tweede Kamerverkiezing of de verkiezing Provinciale Staten van Fryslân, moeten zich laten registreren bij het centraal stembureau in het gemeentehuis van Achtkarspelen. De aanduiding wordt geregistreerd in een speciaal daartoe door het centraal stembureau bijgehouden register. Dit is de aanduiding waarmee u op de kandidatenlijst wenst te worden vermeld. Dit kan zijn:

- De volledige naam van de groepering;
- De afkorting van de naam van de groepering;
- Combinatie van beide.

1.1 Overzicht van de te overleggen stukken bij registratie

Een politieke partij moet zijn een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid (stichting is niet toegestaan). Als bewijs hiervan moet bij het verzoek om registratie o.a. worden overgelegd:

- Een verzoek tot registratie, of wijziging¹;
- Een afschrift van de notariële akte waarin de statuten van de vereniging zijn vastgelegd;
- Een recent bewijs van inschrijving in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel;
- Een bewijs van betaling van een waarborgsom van € 112,50. Voor meer informatie zie kopje 'waarborgsom';
- Een verklaring van de partij waaruit blijkt wie als gemachtigde of plaatsvervangend gemachtigde is aangewezen tot het inleveren van een kandidatenlijst.

¹ Het registratieformulier (model G1-1) kunt u opvragen via verkiezingen@achtkarspelen.nl

1.2 Bestaande landelijke en plaatselijke politieke partijen

Landelijke politieke partijen die al geregistreerd zijn voor de Tweede Kamerverkiezing of voor de verkiezing van Provinciale Staten van Fryslân of plaatselijke (lokale) politieke partijen die zich in 2017 hebben laten registreren en een geldige kandidatenlijst hebben ingeleverd hoeven zich niet opnieuw te registreren. Het register voor aanduidingen voor de Tweede Kamer wordt bijgehouden door de Kiesraad. Het register van de Provinciale Staten wordt bijgehouden door het centraal stembureau bij de gemeente Leeuwarden. Het register voor de gemeenteraad wordt bijgehouden door de gemeente Achtkarspelen.

1.3 Toevoeging aan de aanduiding

Het is niet toegestaan lokale informatie aan bestaande geregistreerde landelijke partijen toe te voegen (bijv. CDA lokaal). Eventuele toevoegingen worden als nieuwe aanduiding gezien. Een registratieverzoek zal worden beoordeeld op de criteria genoemd in artikel G3 van de Kieswet.

1.4 Tijdstip registratie

Voor de gemeenteraadsverkiezing op 16 maart 2022 is **20 december 2021** de laatste dag waarop nieuwe partijen zich kunnen laten registreren. Hierna ingediende verzoeken blijven voor deze verkiezing buiten beschouwing.

1.5 Waarborgsom registratie

Voor registratie van de aanduiding van een politieke partij moet een waarborgsom worden betaald van € 112,50. Dit bedrag moet uiterlijk **20 december 2021** zijn bijgeschreven op IBAN NL50BNGH0285000101 t.n.v. gemeente Achtkarspelen, onder vermelding van:

- Waarborgsom registratie
- Naam van de politieke partij

Als het bedrag op de rekening staat, wordt een bewijs van betaling (model G1-3) afgegeven. Dit is één van de stukken die overgelegd moeten worden voor de registratie. Dit bedrag wordt weer teruggestort wanneer een geldige kandidatenlijst wordt ingeleverd.

2. Kandidaatstelling

Op maandag **31 januari 2022** tussen 09.00 en 17.00 uur moeten de kandidatenlijsten worden ingeleverd in het gemeentehuis van Achtkarspelen. De inleveraar moet bevoegd zijn tot deelneming aan de gemeenteraadsverkiezing op 16 maart 2022. Op de lijst mogen maximaal 50 kandidaten worden geplaatst. Sinds 2017 zijn lijstencombinaties niet meer mogelijk.

2.1 (Voorinlevering) kandidaatstelling

Om de inlevering van de kandidatenlijsten op 31 januari 2022 zo soepel mogelijk te laten verlopen, verzoeken wij u op maandag **17 januari 2022** de lijst en alle bijbehorende documenten te laten beoordelen op mogelijke verzuimen. Wanneer u gebruik maakt van de controle vooraf, is het alsnog noodzakelijk de kandidatenlijst op de dag van de kandidaatstelling 31 januari 2022 tussen 09.00 en 17.00 uur officieel in te leveren. U kunt voor de voorinlevering een afspraak maken met Wieke de Boer-Hamstra. Zij is te bereiken via telefoonnummer 14 0511 of via verkiezingen@achtkarspelen.nl.

2.2 Overzicht van de te overleggen stukken bij de kandidaatstelling

Voor partijen die nu deel uitmaken van de gemeenteraad van Achtkarspelen geldt:

- Een verklaring van de gemachtigde van een politieke partij waarin de bevoegdheid wordt verleend aan de inleveraar om boven deze lijst de aanduiding van de groepering te plaatsen zoals deze geregistreerd is;
- Een verklaring van instemming met de kandidaatstelling van iedere kandidaat;
- Kopie van een geldig identiteitsbewijs van de kandidaten die nog geen zitting hebben in de raad (voor- en achterkant i.v.m. Burgerservicenummer, BSN);
- Indien van toepassing een verklaring van de gemachtigden (van meerdere partijen), dat de inleveraar bevoegd is om aanduidingen samen te voegen.

Voor partijen die geen deel uitmaken van de gemeenteraad van Achtkarspelen geldt als extra:

- Tenminste 20 ondersteuningsverklaringen; (zie ook 2.5);
- Waarborgsom van € 225,00 (zie ook 2.6).

2.3 Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV)

Voor de inlevering van de kandidatenlijsten kunnen de politieke partijen straks weer gebruik maken van OSV.² In dit systeem worden de gegevens van de politieke partijen en de deelnemende kandidaten verwerkt. De politieke partijen worden verzocht om bij het aanleveren van de gegevens voor de kandidatenlijsten ook gebruik te maken van OSV.

² Mogelijk wordt OSV in 2021 vervangen door nieuwe verkiezingssoftware. Relevante informatie daarvoor wordt vooraf gedeeld met de partijbesturen.

Voor de instructie van deze verkiezingssoftware, die gebruikt wordt om politieke partijen officieel aan te melden, wordt op woensdagavond **5 januari 2022** een informatiebijeenkomst georganiseerd door Team Verkiezingen van de gemeente. Het partijbestuur ontvangt daarvoor een uitnodiging.

2.4 Verklaring van instemming

Van iedere kandidaat die voorkomt op de kandidatenlijst moet een schriftelijke verklaring worden overgelegd dat hij/zij instemt met de kandidaatstelling op de betreffende lijst. Deze verklaring kan achteraf niet worden ingetrokken. De kandidaten op deze verklaring worden in dezelfde volgorde overgenomen als op de kandidatenlijst. Van kandidaten die nog geen zitting hebben in de gemeenteraad moet een kopie van een geldig identiteitsbewijs worden overgelegd. Onder een geldig identiteitsbewijs worden verstaan: geldig paspoort, geldig rijbewijs of geldige identiteitskaart (een document als bedoeld in art. 1 Wet op Identificatieplicht). Let op: het BSN staat op de achterzijde, daarom moet ook een kopie van de achterzijde van het identiteitsbewijs worden bijgevoegd. Gegevens op de kopie mogen niet worden afgeschermd. Ontbreekt een volledige kopie van een geldig identiteitsbewijs, dan wordt de kandidatuur door het hoofdstembureau, na verzuimprocedure, definitief geschrapt.

2.5 Verklaring van ondersteuning

Politieke partijen die voor het eerst deelnemen aan de verkiezing of die bij de vorige verkiezing geen zetel hebben behaald moeten ten minste 20 schriftelijke verklaringen (model H4) van kiezers overleggen waaruit blijkt dat zij de lijst ondersteunen. Hier wordt geen uitzondering op gemaakt voor landelijke politieke partijen. De kiezer is verplicht deze verklaring in persoon af te leggen en dient zich te identificeren aan de balie. Dit kan op werkdagen van **17 januari 2022 tot en met 31 januari 2022** bij het Klant Contact Centrum (KCC) van de gemeente. Een afspraak hiervoor kan eenvoudig online worden ingepland via de website van de gemeente. Voorwaarde is dat de inwoner als kiezer geregistreerd staat voor de gemeenteraadsverkiezing. De ondersteuningsverklaring maakt deel uit van de formulieren die u via OSV kunt vervaardigen. Op een ondersteuningsverklaring worden de kandidaten in dezelfde volgorde overgenomen als op de kandidatenlijst, voordat ze ondertekend worden door de kiezer.

2.6 Waarborgsom kandidaatstelling

Politieke partijen die voor het eerst deelnemen aan de verkiezing of die bij de vorige verkiezing geen zetel hebben behaald moeten een waarborgsom van € 225,- betalen. Deze moet uiterlijk **17 januari 2022** zijn ontvangen.

De waarborgsom wordt niet teruggegeven als het aantal stemmen lager is dan 75% van de kiesdeler en aan de desbetreffende groepering geen zetel is toegewezen.

Ook krijgen partijen de waarborgsom niet terug als zij bij de gemeenteraadsverkiezing geen geldige kandidatenlijst inleveren.

De waarborgsom kan worden overgemaakt op IBAN NL50BNGH0285000101 t.n.v. gemeente Achtkarspelen, onder vermelding van:

- Waarborgsom kandidaatstelling
- Naam van de politieke partij

Als het bedrag op de rekening staat, wordt een bewijs van betaling afgegeven (model H12). Dit is één van de stukken die overgelegd moet worden voor de kandidaatstelling.

2.7 Nummering kandidatenlijsten

De lijstnummering voor deze verkiezing is geregeld in de Kieswet. Daarin is geregeld dat zittende partijen een lijstnummer krijgen toegekend op basis van het aantal behaalde stemmen bij de vorige verkiezing. De partij met de meeste stemmen krijgt nummer 1. Bij eventuele samenvoegingen tot één lijst worden de stemaantallen van deze partijen bij elkaar opgeteld. Overige partijen ontvangen een nummer op basis van loting.

3. Uitslag

Tijdens de uitslagenavond wordt er een voorlopige uitslag op partijniveau gepresenteerd (sneltelling). Omdat het tellen van de stemmen handmatig gebeurt zal de voorlopige uitslag op partijniveau naar verwachting niet voor 22.30 uur beschikbaar zijn. De definitieve uitslag wordt bekend gemaakt tijdens de openbare zitting van het centraal stembureau op vrijdag 18 maart 2022 om 10.00 uur.³

Zetelverdeling

Het gemeentelijk centraal stembureau verdeelt de zetels en restzetels over de partijen aan de hand van het totale aantal op de partij uitgebrachte stemmen. Daarvoor berekent het eerst de kiesdeler door het totale aantal uitgebrachte geldige stemmen te delen door het aantal raadszetels. Het aantal 'volle' zetels dat direct aan

³ Deze datum en dit tijdstip is gebaseerd op art. O 1 van de Kieswet. Mogelijk wordt deze datum verschoven als gevolg van de uitvoeringsaspecten vanwege de Corona pandemie.

een partij wordt toegekend, is gelijk aan het aantal keren dat de kiesdeler is gehaald. De gemeenteraad bestaat uit 21 leden. Dit betekent dat bij de berekening van restzetels uitgegaan wordt van het grootste gemiddelde.

De situatie in Achtkarspelen:

Er zijn ongeveer 21.600 stemgerechtigden. Stel, we hebben een opkomstpercentage van 60%. Dat betekent, dat er dan 12.960 stemmen zijn uitgebracht. Het aantal te verdelen raadszetels is 21.

De kiesdeler is dan $12.960 : 21 = 617,14$

Iedere partij moet dan 617,14 stemmen halen om een zetel te kunnen krijgen. Voor iedere 617,14 stemmen die een partij heeft wordt telkens een zetel toegewezen. Op een bepaald moment zijn er (waarschijnlijk) nog zetels te verdelen, maar hebben partijen geen 617,14 stemmen meer. De restzetel(s) wordt/worden dan verdeeld over de partijen met het grootste gemiddelde (dat is/zijn dus de partij(en) met de meeste stemmen). Daar is een bijzondere berekening voor:

Voor de verdeling van de restzetels wordt het aantal stemmen dat een lijst heeft behaald, gedeeld door het aantal bij de eerste verdeling toegekende zetels plus één. De partij of lijst met de grootste uitkomst van deze deling krijgt de eerste restzetel. Voor deze partij wordt daarop weer het gemiddelde bepaald. De lijst die dan het grootste gemiddelde heeft, krijgt de tweede restzetel. Deze berekening wordt steeds herhaald, totdat alle restzetels zijn toegewezen.

Vervolgens wordt gekeken wie er binnen de partijen in de raad gaan komen. Stel, partij A heeft 5 zetels. Dit zou in principe betekenen, dat de kandidaten 1 t/m 5 op de lijst in de raad komen. Maar nu heeft kandidaat 14 veel stemmen gekregen. Op deze kandidaat zijn wel 550 stemmen uitgebracht. Om in aanmerking te komen voor een zetel op basis van voorkeursstemmen moet minimaal 25% van de kiesdeler behaald zijn. In dit geval is dat $25\% \text{ van } 617,14 = 154,29$ stemmen. De overige kandidaten hebben allemaal minder stemmen gekregen dan kandidaat 14. Kandidaat 14 krijgt dus eerst een zetel. Vervolgens worden kandidaat 1 t/m 4 benoemd.

Op de website van de Kiesraad staat meer informatie over de restzetelverdeling.

Hertelling

Op **18 maart 2022** bepaalt het centraal stembureau de uitslag van de verkiezing. Het centraal stembureau van de gemeente kan in de openbare zitting waarin het de officiële uitslag bekend maakt, besluiten tot een hertelling. Dit is alleen mogelijk als een ernstig vermoeden bestaat dat door een of meer stembureaus bij het tellen van de stemmen fouten zijn gemaakt die van invloed kunnen zijn op de zetelverdeling. Een hertelling kan zowel voor alle als voor één of meer stembureaus plaatsvinden.

Na de bekendmaking van de uitslag door het centraal stembureau kan ook de gemeenteraad in het kader van het geloofsbrievenonderzoek besluiten tot een hertelling. De gemeenteraad kan dit, net als het centraal stembureau, doen als een ernstig vermoeden bestaat dat stembureaus bij het tellen van de stemmen fouten hebben gemaakt die van invloed kunnen zijn op de zetelverdeling. Maar ook als het

vermoeden bestaat dat het centraal stembureau een fout heeft gemaakt in de vaststelling van de uitslag of ten onrechte heeft afgezien van hertelling.

Benoeming en toelating

Aansluitend aan de uitslag dienen de gekozen raadsleden te bepalen of zij de benoeming aanvaarden. Formeel hebben ze 10 dagen de tijd. Bij de aanneming benoeming overleggen ze een verklaring van openbare betrekkingen en een afschrift uit de basisregistratie personen waaruit blijkt dat zij aan de vereisten van toelating voldoen.

Uiterlijk 23 maart 2022 dient de oude raad de geloofsbrieven te onderzoeken van de nieuwe raadsleden. De uitslag van de gemeenteraadsverkiezing is onherroepelijk nadat de raad de nieuwe leden heeft toegelaten. Er kan in Nederland geen beroep bij een rechter worden ingesteld tegen de vaststelling van de uitslag. Vanaf 24 maart 2022 is de oude raad opgeheven en dient de nieuwe raad te worden geïnstalleerd.

4. Disclaimer en vragen

Deze brochure is met zorg samengesteld door Team Verkiezingen van de gemeente Achtkarspelen. De informatie is gebaseerd op de huidige Kieswet en ziet niet toe op wijzigingen vanuit de overheid als gevolg van de coronapandemie. Dit betekent dat de informatie onderhevig zal zijn aan mogelijke ontwikkelingen die dan in de loop van 2021 door het Ministerie van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties bekend worden gemaakt.

Heeft u vragen over het proces van de gemeenteraadsverkiezing? Neem dan contact op met Wieke de Boer-Hamstra, projectleider Verkiezingen, via telefoonnummer 14 0511 of per e-mail via verkiezingen@achtkarspelen.nl.

5. Planning

Wat	Wanneer
OSV training / informatiebijeenkomst	5 januari 2022 19.30–21.00 uur
Waarborgsom registratie	Vóór 20 december 2021
Laatste dag indienen registratie	20 december 2021
Afleggen ondersteuningsverklaringen	17 tot en met 31 januari 2022
Voorinlevering Kandidaatstelling	17 januari 2022 09.00–17.00 uur

Waarborgsom Kandidatenlijst	Vóór 17 januari 2022
Kandidaatstelling	31 januari 2022 tussen 9.00 en 17.00 uur
Lijstnummering	4 februari 2022 om 16.00 uur
Definitieve vaststelling registratie politieke partijen en kandidaten	4 februari 2022 om 16.00 uur
Dag van de stemming	16 maart 2022
Definitieve uitslag	18 maart 2022 om 10.00 uur
Onderzoek geloofsbrieven	Uiterlijk 23 maart 2022
Beëdiging nieuwe raad	24 maart 2022